Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Den Nye Skole

Bestyrer: **Adolf Langsted.**

1899.

Den Nye Skole og Børnehave.

Program med Aarsberetning 1898—99.

St. Jørgens Dossering 56.

(Vodrofsvej 56)

ved Gyldenløvesgade.

Bestyrer: **Adolf Langsted.**

København.

Martius Truelsens Bogtrykkeri.

1899.

Tegninger og Vignetter ere udførte af D'hr. Kunstnere:

Louis M. Moe, Alfred Schmidt,

H. P. Lindeburg og *Carl H. F. Schmidt.*

Fotografierne ere tagne af *Peter L. Petersen.*

Den **Nye Skole** aabnedes den 20. August 1897 med 18 Elever. Ved Indvielsen den 1. Oktober talte den 32 Elever og ved Udgangen af Februar 1898 umiddelbart før Aarsprøven ifjor talte Skolen 60 Elever.

Nu, ved Udgangen af Februar 1899, tæller den:

116 Elever (60 Drenge og 46 Piger), fordelte paa Børnehavens 3 Afdelinger og 4 Skoleklasser.

Da der i Løbet af Efteraaret indmeldtes ca. 50 Elever, viste det sig nødvendigt at udvide Skolelokalet, hvis sunde Beliggenhed paa Solstrøget ud mod St. Jørgens Sø vore ansete Børnelæger have anbefalet.

Den Nye Skole er grundet efter Udlandets Mønster og maa nærmest betragtes som en Aflægger af den franske *Ecole Modèle.*

Skolen tilstræber, saavidt muligt, at erhverve Karakteren af *et Hjem.*

Gruppebillede fra Legepladsen.
Foraaret 1898.

Børnehaven.

Den Nye Skoles Børnehave, — organiseret under Medvirkning af Fru *Hedevig Bagger*, Forfatterinden af »Den danske Børnehave«, — er ikke at opfatte som blot en *Legeskole* med det *ene* Formaal at beskæftige Smaabørn og yde dem passende Tidsfordriv. Den tilsigter først og fremmest under Form af Leg at lægge *en god Grund for en elementær Undervisning* ved at forberede og modtageliggøre de Smaas Tanker og danner saaledes *det første, vigtige Led i Skolens Opdragelsesplan.*

Fagene ere: Anskuelsesøvelse — Billedforklaring »Vore Husdyr« — Sangleg — Sandleg (baade som Stueleg og Friluftsleg paa Sandpladsen) — Lersløjd — Udsyning — Fletning — Klodsbygning — Gymnastik.

Paa Forberedelsesholdet (A) tillige:
Begyndelsesgrunde til Læsning, Skrivning og Regning — Fransk Billedforklaring — Fransk Sangleg (Ronder) — Dans.

Der lægges særlig Vægt paa *Friluftsleg* og *Motion*. Paa Skolens Legeplads er en indhegnet *Sandplads* reserveret de Smaa.

Børnehaven optager Børn fra 3—6 Aars Alderen (Drenge og Piger), fordelte paa 3 Hold A, B. og C.

Børnehave-Tiden: 10—2.

NB. Børnehaven optager *kun Børn, som skulle besøge Skolen.*

Elever, som skulle *studere*, ville ved 12 Aars Alderen (efter at have gennemgaaet 6. Fællesklasse), være forberedte til at indtræde i en Latinskoles 1. studerende Klasse.

Elever, som skulle gaa Realvejen, kunne i Den Nye Skole fuldende deres Uddannelse.

I Skoleaaret 1898—99

er der gennemgaaet følgende Pensa:

1ste Klasse A. og B.

Religion: mundtligt, Bibelens Fortællinger om Abraham, Jakob, Josef, Moses, Samson og Samuel. Julens Betydning forklaret. En Del Morgen- og Lovsange udenadlærte.

Dansk: Efter *Skrive-Læsemethoden* i Forbindelse med *Lydmethoden* Stavning og Læsning i Schneekloths Abc. Skrivning paa Tavle og i Bog.

Hjemstedsbeskrivelse: Beskrivelse af Skolestuen og Orientering den nærmeste Omegn.

Regning: Øvelse i at tælle og regne med Talrækken indtil 20.

Fransk: Taleøvelser og Billedforklaring ved Hjælp af Væg- og *Lysbilleder.* Fortælleøvelse. Sujets des conversations primaires: »L'heure«, »L'arbre de Noel«, »L'habillement de l'enfant«, »Les animaux« etc. Flere Ronder (Sanglege).

Anskuelsesøvelse: Lysbilledforklaring med Motiver hentede fra *Dyrenes Liv i Frihed og Fangenskab, Østerlands Natur og Dyreliv* med Tilknytning til Bibelhistorien.

Sløjd: Lersløjd, Fletning og Børstenbinderi.

Kvindeligt Haandarbejde: Strikning.

2den Klasse.

Religion: Efter Adolf Langsteds Bibelhistorie læst: *Jesu Liv* til S. 68. Fadervor gennemgaaet. Flere Salmer udenadlærte.

Dansk: Efter Schneekloths danske Læsebog I. forfra til S. 70. Stiløvelse; Nedskrivning af udenadlærte Stykker.

Historie: Nordens Gudesagn i Udvalg (Genfortælling).

Geografi: Danmarks Geografi forklaret og gennemgaaet med Krohns Geografi for de mindre som Grundlag.

Regning: De fire Regningsarter i ubenævnte Tal indtil 100.

Fransk: Læseøvelser efter Ed. Rocherolles Bog S. 1—17 Pages choisies. L'histoire de *Jeanne d'Arc* écrite et apprise par coeur. (Lysbilledforklaring). L'heure, L'arbre de Noël, La ferme, La journée de l'écolier, »Dronte«. Flere Sange og Ronder.

Anskuelsesøvelse: Østerlands Dyre- og Planteliv. Bibelens hellige Steder. Det gamle Ægypten (med Benyttelse af Lysbilleder) Robinson-Øvelse. Smlg: Skolens Samlinger.

Kvindeligt Haandarbejde: Strikning og Syning.

3die Klasse.

Religion: Efter Adolf Langsteds Bibelhistorie, læst og repeteret fra Kong David Bogen ud. Fadervor gennemgaaet. Flere Salmer udenadlærte.

Dansk: Efter Schnekloths danske Læsebog I. læst 100 Sider. Til Analyse er benyttet Knud V. Rosenstands Grammatik. Diktat flere Gange ugentlig.

Historie: Efter Adolf Langsteds Fædrelandshistorie forfra til Unionen. Kongerækken udenadlært.

Geografi: Efter N. C. Roms Geografi: Danmark, Norge, Sverrig og Rusland.

Regning: De fire Regningsarter i ubenævnte og benævnte Tal.

Fransk: Læseøvelser efter C. Michelsens »Fransk for Begyndere« L'histoire de Jeanne d'Arc écrite et apprise par coeur. (Lysbilledforklaring). La salle à manger (efter Th. Goldschmidts Vægbillede).

Anskuelsesøvelse: Det gamle Ægypten: dets Natur og Fortidsminder (med Benyttelse af Lysbilleder). Robinson-Øvelse.

Kvindeligt Haandarbejde: Syning.

Ordensregler.

1) Naar en Elev har forsømt Skolen, udbeder Bestyreren sig, saasnart Eleven atter møder paa Skolen, en skriftlig Meddelelse fra Hjemmet om Grunden til Udeblivelsen.

2) Ønskes en Elev en kort Tid fritaget for Gymnastik, eller af Helbredshensyn holdt inde i Frikvarteret, maa han eller hun ligeledes medbringe en skriftlig Meddelelse herom: for længere Tid maa Skolen fordre Lægeattest.

3) For at undgaa Forbytninger maa ikke blot Elevernes Bøger, Tornystre, Madkasser, Linealer og øvrige Genstande, der bruges paa Skolen, men ogsaa Overtojet, Hatte, Huer, Kasketter, Lommetørklæder, Gymnastiksko og Galoscher være forsynede med Navn eller et tydeligt Mærke.

4) For at undgaa Fejltagelser fraraades det at skrive Navn i de nye Bøger, førend de ere foreviste paa Skolen.

Musikskolen.

Musikskolen, der er knyttet til Skolen og benytter dens Lokaler, ledes af Komponistinden, Frøken *Tekla Griebel.*

Eleverne kunne faa Musiktimerne lagt supplerende Skoletiden enten om Morgenen 9—10 eller om Eftermiddagen 2—3 (ialt 2 Gange om Ugen). Af Musikalier behøves foreløbig kun anskaffet Frøken *Griebels* elementære *Klaverskole* »Musikalsk Børnehave«. Børn fra Sexaars-Alderen kunne indmeldes. Kontingentet er 6 Kr. om Maaneden; for Søskende, som samtidig deltage i Undervisningen, 5 Kr. Indmeldelser modtages paa Skolens Kontor.

Skolens Lektielæsnings-Kursus.

Da mange Hjem føle sig besværede af Børns Lektielæsning, og mange Forældre, der gerne ville hjælpe deres Børn, let komme til — uden at ville det — at forvirre Børnenes Begreber (især *nu*, da Lydmethoden og Skrive-Læsemethoden, som de færreste voxne kende, benyttes) — tilbyder Skolen de Børn, som maatte trænge dertil, et *Lektielæsnings-Kursus*, d. v. s. Lejlighed til daglig i Løbet af en hel eller halv Time (ganske efter det paagældende Barns Behov) før eller efter Skoletid 9—10 eller 2—3 at faa Lektierne læste under Tilsyn og Vejledning af Skolens Lærere og Lærerinder mod et Tillægskontingent af 4 Kr. om Maaneden pr. Elev.

Dette Kursus forestaas af Frk. *Ellen Rørdam.*

Skolens Lærerpersonale.

Fru *Hedevig Bagger*, exam. Institutbestyrerinde: Anskuelsesøvelse, Skrive-Læseøvelse, Hjemstedsbeskrivelse og Historie.

Madame *Drewes née Bataillard:* Fransk og Haandarbejde.

Madame *Adolphson:* Fransk.

Frk. Cand. phil. *Thyra Rosenberg:* Dansk.

Hr. Cand. phil. *Adolph Nielsen:* Dansk, Geografi, Skrivning og Regning.

Hr. *Knud Haase:* Sang.

Frk. *Tekla Griebel*, Komponistinde: Musikalske Takt- og Træffeøvelser.

Frk. *Ingeborg Wiegandt*, exam. Lærerinde: Gymnastik, Plastik og Dans.

Hr. *Christian Lange:* Sløjd.

Frk. *Ellen Rørdam:* Dansk: Skrive-Læsning, Regning, Haandgerning og Strikning.

Frk. *Gerda Holm:* Dansk: Skrive-Læsning, Regning og Haandarbejde.

Frøken *Julie Magnus*, Hjælpelærerinde: Dansk: Skrive-Læsning, Regning og Haandgerning.

Fru *Hedevig Langsted:* Regning, Haandgerning og Sangleg.

Bestyreren: Religion, Historie, Fransk og Anskuelsesøvelse.

Desuden har Skolens *Lærerinde-Elever* assisteret i Børnehaven efter Tur. I afvigte Vinter uddannedes 4 unge Damer i Børnehavegerning paa et af Fru *Hedevig Bagger* organiseret og ledet *Lærerinde-Kursus.*

Ved Danseøvelsen spiller Fru *Helene Knudsen.*

Af nye Lærere agtes knyttet til Skolen fra 1ste April:

Fräulein *Aura Theobald* (Tysk og Historie).

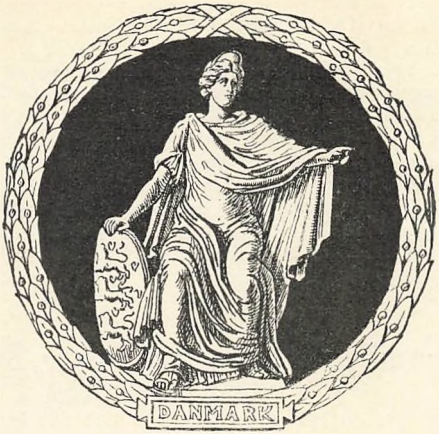

Den Nye Skoles Præmiebøger

ere — som Udlandets Præmiebøger — illustrerede Smaahefter af belærende Indhold.

De uddeles af Bestyreren *egenhændigt* til Elever, som ved stadig Flid og dadelløs Opførsel maatte gøre sig fortjente til en opmuntrende Belønning fra Skolens Side. — Den Nye Skoles Præmiebøger hverken sælges eller forhandles gennem Bogladerne.

Den første ved Jul udkomne er:

»*Vore Mindesmærker*«, Børnerim af *Adolf Langsted.*

Senere agtes udgivet i Rækken af Den Nye Skoles Præmiebøger *Peter Willemoes* (3die Oplag), *Christopher Columbus* (2det Oplag).

Af Pressens mange rosende Udtalelser om disse Smaaskrifter, hidsættes:

— — Det er et heldigt Foretagende, *Adolf Langsted* har sat sit Navn til. I vore Dage træffer man saa mange Gamlinger blandt unge Mennesker, og de, der færdes i Børneverdenen, ville kunne tale med om, at alt i Skolen mærkes Indflydelsen af den Aand, der i vore Dage ikke er bange for at sætte det latterliges Stempel paa alt, hvad der kan løfte og højne Synet hos de unge; Begejstring for de store Mænd og Kvinder, der har ofret alt for deres Fædreland eller sat Livet ind paa en stor Sag. Ogsaa Børnene begynde at blive prosaiske og materialistiske. *Adolf Langsteds* Smaabøger skulle netop varme og begejstre de unge Hjærter, inden Skallen udenom dem bliver for tyk og haard og mane dem til, naar de selv skulle ud til Livets Kamp, at sætte Pligt og Ære over deres egne Lyster og Interesser.

Det franske Sprogs Stilling i Skolen.

Motto: Maille à maille
se fait le haubergeon.

Den Nye Skole har indrømmet *Fransk* en fremskudt Plads. Naar netop Fransk er foretrukket, ligger det deri, at det for Piger som Drenge (især for saadanne, som ikke senere komme til at stifte Bekendtskab med Latin og Græsk), maa anses for at være *det mest dannende Sprog.*

Man vil let indse Betydningen af, at der *i Skoletiden* aabnes Eleverne Lejlighed til:

at lære *at tale* og *høre tale* et Verdenssprog som Fransk, i hvilket Øjemed der til Skolen er knyttet *indfødte franske Lærerinder.*

Det synes mere og mere at gaa op for den almene Bevidsthed, at det ikke stort nytter, at Børnene *lære et Sprog,* naar de ikke samtidig *lære at bruge det,* og at derfor Færdigheden i at tale et Sprog maa betragtes som en uvurderlig Gave for Livet.

Det bedes bemærket, at Skolen iøvrigt er *dansk*, og at Undervisningen i de almindelige Lærefag foregaar paa *Dansk.*

Skolens Samlinger.

Lysbilledsamlingen omfatter c. 600 Billeder:

Øjebliksfotografier af *Dyr* og *Planter*, tagne i Marken.
Ægypten og dets Fortidsminder.
De hellige Steder, Prospekter fra Palæstina.
Serier af *Verdenshistorien* efter berømte Mestre.
Danske og fremmede *Slotsinterieurer.*
Robinson Crusoes Liv og Hændelser.
Den kække *St. Bernhardtshund* } for Børnehaven.
Den lille *Rødhætte* }

Gennem Ministeriet for Les Beaux Arts i Paris er det lykkedes Skolen at erhverve en værdifuld Samling direkte Gengivelser fra *de franske Museer.*

Robinsonhytten, et med kunstnerisk Assistance af Hr. Theatermaler *Carl Lund* udstyret *instruktivt Interieur* til Belysning af Kulturens Udvikling og Tropelandenes Natur og Dyreliv ved *Robinson-Øvelsen.*

Robinson-Øvelsen, der nærmest er at opfatte som en Art *Weltkunde*, et passende Overgangsled fra Børnehavens Hjemstedsbeskrivelse (Heimathskunde) til almindelig Geografi, anbefales allerede af *Jean Jacques Rousseau*, der i sit berømte Værk *Emile* udtaler sig desangaaende paa følgende Maade: »Je veux que la tête lui (à Emile) en tourne, qu'il s'occupe sans cesse de son château, de ses chèvres, de ses plantations; qu'il apprenne en détail, non dans les livres, mais sur les choses, tout ce qu'il faut savoir en pareil cas; qu'il pense être Robinson lui-même . . C'est le vrai château en Espagne de cet heureux âge, où l'on ne connaît d'autre bonheur que le nécessaire et la liberté«.

Gaver til Skolen.

Hr. Fotograf *Peter L. Petersen* har i Efteraaret skænket Skolens Lysbilledsamling 2 værdifulde originale Serier: Danske Slotsinterieurer og Grønlandske Prospekter, hvorfor vi herved bringe Giveren vor bedste Tak.

De Smaa paa Legepladsen.
Eftersommeren 1898.

Fripladser.

Den 15de Juni 1898 har det behaget *Hs. Majestæt Kongen* at skænke Skolen *2 faste Fripladser*. Disse oppebæres for Tiden af *Svend Harder*, Søn af Justitsraad *Harder*, og *Kai Severinsen*, Søn af Kontorassistent *Severinsen*. Ved et Fond, skænket af afdøde Etatsraadinde *Suhr* og Fru Generalkonsulinde *Holmblad*, er ifjor oprettet *2 midlertidige Fripladser*. Disse tildeltes ved Skolens Aabning *Carl Ejlert Wivel*, Søn af Bogholder *August Wivel* og *Ebba Holst*, Datter af afdøde Toldoppebørselskontrollør *Holst*. Den 1. Juli 1898 er der af Fru *Carl Lund* skabt *en halv Friplads* for *Jenny Holst*, Søster til Ebba.

De fire mindste med Le Cheval Hygiènique.
Vinteren 1897.

Typer fra
Et Blad af Alfre

egepladsen
ımidts Skitsebog.

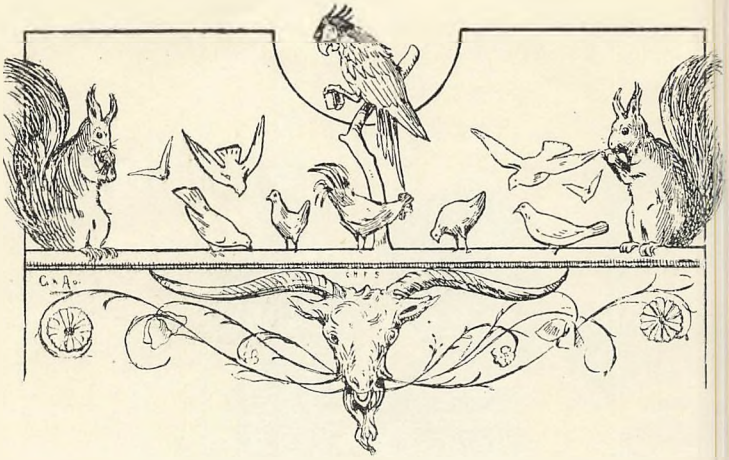

Et Besøg i Den Nye Skole

(Særtryk af Hver 8. Dags Tillæg Nr. 40).

Den Nye Skole holder Besøgstid hver Lørdag 1—3. Jeg gik derud forleden, ikke fordi jeg havde Børn at indmelde, men fordi Skolen havde vakt almindelig Opmærksomhed i Kraft af sit kuriøse Anlæg.

Allerede Legepladsen ud mod St. Jørgens Dossering præsenterer sig morsomt. Henne i et indhegnet Hjørne har det alleryngste Danmark travlt med at grave i det bløde Sand, bygge Volde og øve anden nyttig Sport; udenfor Hegnet har det næstyngste Danmark ikke mindre travlt med at fodre en Flok tamme Duer og Dværghøns eller med at spænde en gemytlig Ged for et lille Køretøj, hvorefter der under mægtig Jubel holdes Travløb, medens andre dyrke Ridesporten paa en pudsig mekanisk Hest, hvis velklingende Navn er *Le Cheval Hygiènique*, og atter andre holde sig til de fra Fædrene nedarvede Lege at shippe, køre Trillebør osv.

Jeg præsenterede mig for Skolens Bestyrer, Forfatteren *Adolf Langsted*, der med stor Beredvillighed tilbød at vise mig om.

Fra Haven førtes jeg ind i den saakaldte *Robinsonklasse* — Navnet maa jo faa ethvert Barnehjerte til at banke og Øjet til at straale; for sé, *Carl Lund* har omdannet hele Værket til en Robinsonhytte med Udsigt til Sydhavets blaa Vande — og dér, se dér sidder en rigtig Poppedreng og basker med Vingerne, og dér kravler en doven Skildpadde.

Her holdes Robinsonøvelsen, ledet af Bestyreren, nærmest efter *Rousseaus* i »Emile« antydede Metode — en Slags elementær *Weltkunde* som Overgangsled fra Børnehavens Hjemstedsbeskrivelse (Heimathskunde) til den almindelige Geografi. Hvor megen almennyttig Viden kan ikke bibringes de smaa indenfor denne

Mads spændes for Vognen. Sommeren 1898.

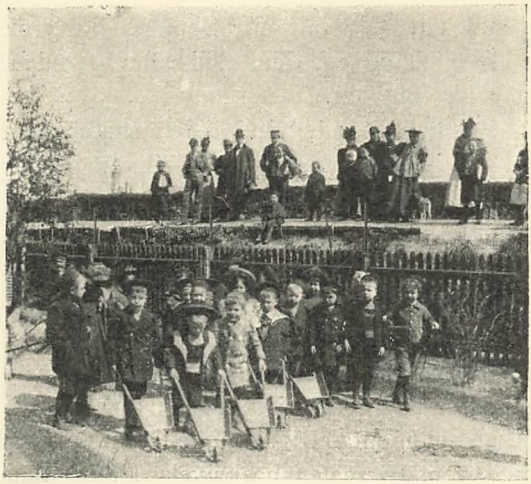

Parti af Legepladsen ud mod Dosseringen.

udvidelige og flatterende Ramme, og hvor praktisk en Øvelse er ikke den daglige utvungne Omgang med andre Dyr end vore almindelige Husdyr. Børnene lære i Tide at overvinde en pjanket Skyhed og at tage — ikke kejtet, men nænsomt og forstaaende paa Dyr.

Fra denne lille Udflugt til Sydhavet komme vi ind i Børnehavens Legesal, et mere europæisk udseende luftigt og smukt Lokale, hvor der holdes *Sangleg*. Til den benyttes dels frøbelske Motiver, dels de af Fru Hedevig Bagger tillempede gammeldanske Folkerim. Morsomt virke de instruktivt dramatiske: »Vil du vide, hvordan Bonden saaer Hveden i Muld?« eller »Aa hør, Studedriver! hvad har han i sit Reb i Dag?« Flere af Børnehavelegene give Anledning til nydelige og hyppigt skiftende Grupperinger, som f. Ex.: »Mit Dueslag jeg lukker op« og »Du lille Mus«.

Børnehavelege.

1. Mit Dueslag. 2. Bonden, der mejer sit Korn. 3. Den lille Mus.

Lystigt klinge de friske Barnestemmer —, og lystigt og rapt gaa de smaa Hænder inde i næste Klasseværelse, hvor der sløjdes, flettes, laves Lersager og bindes Børster.

Vi passere en Dør, som forbliver lukket. Det er *Kursusklassen*. Her er det, Fru Hedevig Bagger residerer og uddanner vordende Børnehavelærerinder — men tys, nu lyder Violintoner, og dér inde i næste Sal gaar Dansen nok saa fornøjeligt. Danseøvelsen er optaget som Fag i den almindelige Skoleundervisning, og Forældrene slippe saaledes for at jage Børnene ud om Aftenen, naar de ere komne hjem og ere trætte af Skolegang og Lektielæsning. Der lægges navnlig Vægt paa Anstand og Plastik for at Børnene hurtigst muligt kunne tilegne sig et net Væsen. De diminutive Damer og Herrer gøre deres Kompliment med formelig spansk Grandessa.

De smaa Par have gjort deres Kompliment, Dansen er forbi, og under en forventningsfuld Tavshed gøres alt klart til Anskuelsesøvelsen med Lysbilleder. Hr. Adolf Langsted, der i den sidste halve Snes Aar har baaret Lysbilledsagen frem herhjemme, tager nu selv Affære. Billede efter Billede passerer Revue, al Verdens Dyr fra Evropas forskellige Zoologiske Haver, Landskaber, historiske Personer og Episoder, — alt til sin Tid og efter hver enkelt Klasses Behov. Det er ingen tankeløs Kiggen i en broget Billedbog, nej de smaa faa alt forklaret, og de maa pænt genfortælle det paa Dansk eller Fransk! Til Skolen er der nemlig knyttet en *indfødt fransk* Gouvernante.

Ak! hvem der *nu* gik i Skole! — sukkede jeg ved mig selv, idet jeg gik.

Børge Janssen.

Skolens Lærerinde-Kursus

for Uddannelse i Børnehavegerning, saa vel Praxis som Theori forestaas af Fru *Hedevig Bagger* og Fru *Hedevig Langsted.*

Ved den i Juli Maaned afholdte *Aarsprøve* (for det 9 Maaneders Kursus) bestode Frøken *Ellen Rørdam* (Datter af Kongens Adjutant, Chef for Civillisten, Oberst R.) Frøken *Gerda Holm* (Datter af Overretssagfører Conrad H.) Frøken *Julie Magnus*, (Datter af Distriktslæge M., Hobro), Frøken *Ellen Trier* (Datter af Grosserer T.), Frøken *Marie Møller* (Datter af afd. Læge M., Randers). — Censorer ved Aarsprøven vare: de Herrer Dr. phil. *F. L. Østrup*, Skoleinspektør *Sophus Bagger*, Cand. polyt. *Philip Rønnov* og Bestyreren. De uddannede Lærerinder have alle faaet Plads: Frøken Rørdam og Frøken Holm som Klasselærerinder, Frk. Magnus som Hjælpelærerinde her ved Skolen, Frk. Trier som Klasselærerinde ved Ingrid Jespersens Skole og Frk. Møller som Forstanderinde for Børnehaven i Valby.

I Vinter er uddannet (paa et 3 Maaneders Kursus) Frøken *Ankerita Karmark* (Datter af Kaptajn K. i Odense). For Tiden uddannes Frøken *Ingeborg Øllgaard* (Datter af Grosserer Ø.) Frøken *Thyra Schiødte* (Datter af Mægler S.), Frøken *Bérengère Gundel* (Datter af Baneassistent G.)

Lærefagene ere: Sundhedslære med Skolehygiejne, Omrids af Psykologi med særligt Henblik paa Barnesjælen, Pædagogik, Frøbelsk Haandgerning, Sangleg, Anskuelsesøvelse og den elementære Undervisnings Methodik med Begyndelsesgrundene til Læsning, Skrivning og Regning.

Et 3 Maaneders Kursus for Damer, der allerede have nogen Øvelse som Lærerinder. Pris: 50 Kr. (forudbetalt).

Et 9 Maaneders Kursus for ganske unge, uøvede Damer. Pris: 10 Kr. om Maaneden. 30 Kr. (for de første 3 Maaneder) forudbetalt.

Skolebladet for den 15. Septbr. 1897 bemærker om dette Kursus:

»Forfatteren og Skolemanden Adolf Langsted har i kort Tid tilvejebragt et saa smukt Resultat med sin Nye Skole og Børnehave, at dermed tilstrækkelig er paavist det umotiverede i den Paastand, at Børnehave ikke egner sig for danske Forhold. Jo, vi vil gerne have Børnehaver, hvor vore Smaabørn kan udvikles og glæde sig, naar Børnehaverne er, hvad de skal være, naar de har frisk Luft og Legeplads, og naar Skolen giver tidssvarende og anskuelig Undervisning. Hr. Adolf Langsteds Børnehave har i kort Tid vundet saa stor Tilslutning, at det er blevet nødvendigt at dele den i flere Afdelinger. I Forbindelse hermed er oprettet Kursus for Damer, der vil sætte sig ind i frøbelsk Haandgerning og Forberedelsesundervisningens Methodik. Denne Undervisning egner sig ikke alene for vordende Lærerinder, men kan med Nytte frekventeres af enhver ung Kvinde, der er samvittighedsfuld nok til at ville forberede sig til Opfyldelsen af de Pligter, Samfundet venter at se opfyldte af Hjemmene.«

Indmeldelser paa Skolens Kontor daglig 10—2.

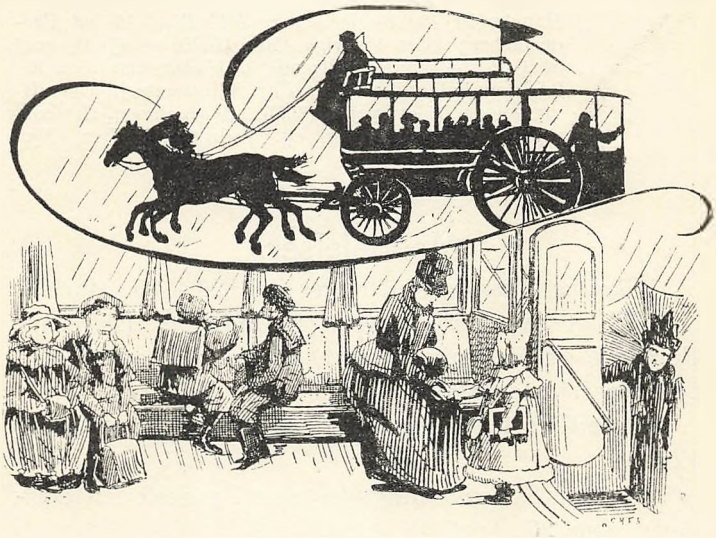

Skolens Omnibus.

For at lette Smaaborn Adgang til Skolen, afgaar Skolens Omnibus i *Vintermaanederne* hver Morgen Kl. 9 fra Kongens Nytorv.

Børnene blive befordrede under betryggende Tilsyn.

Ved denne i Udlandet saa almindelige Befordringsmaade opnaas der, at Barnet — uden Ulejlighed fra Hjemmets Side — kommer i Skole tørskoet og i rette Tid.

Abonnement til Omnibussen tegnes paa Skolens Kontor.

Omnibussen optager Elever paa følgende 2 Router;

1. Route: Kongens Nytorv (Brd. Nielsens Kontor) Kl. 9. Amagertorv Kl. 9.5 (ad Kobmagergade), Nørre Boulevard Kl. 9.10 (ad Frederiksborggade, Linnéegade), Grønttorvet Kl. 9.12 (ad Vendersgade, Nørre-Boulevard og Vestervoldgade) Raadhuspladsen Kl. 9.20 (ad Vesterbros Passage og Vesterbrogade) Hjørnet af Stenogade Kl. 9.25 (ad Vodrofsvej) Den Nye Skole Kl. 9.30.

2. *Route:* Afgang fra Skolen Kl. 9.32 (ad Herluf Trollesvej og Lykkesholms Allée) Hjørnet af Gl. Kongevej og Lykkesholms Allée Kl. 9.40 (ad Hauchs Vej) Hjørnet af Hauchs Vej og Frederiksberg Allé Kl. 9.45 (ad Frederiksberg Allée, Madvigs Allée, Gl. Kongevej) Hjørnet af Gl. Kongevej, Smallegade og Falkoneeralléen Kl. 9.50 (ad Falkoneeralléen, Chr. Winthersvej, Grundtvigsvej og Bülowsvej Kl. 9.55 (ad Amalievej, Ørstedsvej, Forchhammersvej og Vodrofsvej). Den Nye Skole Kl. 10.5.

Meddelelser.

Skolens Aarsprøve afholdes den 20.—25. Marts.

Til at overvære Aarsprøven indbydes Elevernes Forældre og Slægtninge samt enhver, der maatte interessere sig for Skolen.

Specificeret Program kan afhentes paa Skolens Kontor.

Det nye Skoleaar begynder efter Paaskeferien Onsdagen den ~~26~~. April Kl. 10.

Indmeldelser af nye Elever (Drenge og Piger) modtages til:

Børnehavens

C-Hold (Børn i 3—4 Aars Alderen).
B-Hold (Børn i 4—5 Aars Alderen).
A-Hold (Børn i 5—6 Aars Alderen).

Skolens

1. Klasse {A, B} (Børn i 6—7 Aars Alderen).
2. Klasse {A, B} (Børn i 7—8 Aars Alderen).
3. Klasse (Børn i 8—9 Aars Alderen).
4. Klasse (Børn i 9—11 Aars Alderen).

Skolen fortsætter Børnenes videre Opdragelse.

Bøger og Rekvisiter,

som Eleverne have at anskaffe.

Børnehaven:

Et Arbejdsforklæde. En kvadreret Tavle. Sorte, udringede Læder-Gymnastiksko i Pose (med Skohorn og Støvleknapper). Madkasse med Serviet, Mælkeflaske og Bæger.

1. Fællesklasse:

Adolf Langsted: Morgensangbog (4. Udg. af »Salmer og Lovsange«). *K. A. Schneekloth:* ABC. En kvadreret Tavle, Svamp og Pennalhus. Sorte, udringede Læder-Gymnastiksko i Pose. Madkasse med Mælkeflaske og Bæger. Et Sløjdforklæde.

2. Fællesklasse:

Adolf Langsted: Morgensangbog (4. Udg.). *K. A. Schneekloth:* Læsebog I. *Adolf Langsted:* Bibelhistorie. (Andr. Schous Forlag.) *Adolf Langsted:* Billeder af Fædrelandets Historie. Overintendant *Jørgensen:* Skrivehefter. *Ed. Rocherolles:* Lectures Enfantines. *Joachim Larsen:* Regnebog I. *J. Krohn:* Danmarks Geografi for de mindste. Rekvisiter som ovenfor.

3. Fællesklasse:

Adolf Langsted: Morgensangbog (4 Udg.). *K. A. Schneekloth:* Læsebog I. *Adolf Langsted:* Bibelhistorie. (Andr. Schous Forlag). *Adolf Langsted:* Billeder af Fædrelandets Historie. Overintendant *Jørgensen:* Skrivehefter. *Ed. Rocherolles.* Lectures Enfantines. *Knud V. Rosenstand:* Dansk Grammatik. *Joachim Larsen:* Regnebog I. *N. C. Rom:* Geografi. Smaabørnenes Sangbog. Rekvisiter som ovenfor.

4. Fællesklasse:

Den almindelige Kirkesalmebog (med Tillæg) *Henrik Brodthagen:* Bibelhistorie. *Adolf Langsted:* Morgensangbog (4. Udgave). *Adolf Langsted:* Dansk Læsebog (Cammermeyers Forlag). *Knud V. Rosenstand:* Dansk Grammatik. *J. Listov:* Tysk Elementarbog (8de Oplag). *Adolf Langsted:* Billeder af Fædrelandets Historie. *N. C. Rom:* Geografi. *Joachim Larsen:* Regnebog II. *Johan Ottosen:* Børnenes Verdenshistorie. Smaabornenes Sangbog.

Franske Bøger i Følge nærmere Opgivelse.

D'hr. Boghdl. *Karl Køster,* Frederiksberggade 29 (ved Raadhuspladsen), og *H. Hagerup,* Gothersgade 30, ville altid være forsynede med de Bøger, som benyttes i Skolen.

Hr. Isenkræmmer *Bøgelund-Jensen,* Helmerhus 2, har et stort Lager af ovennævnte Madkasser.

NB. Skrivehefter, Stilebøger og Tavler kunne købes paa Skolen.

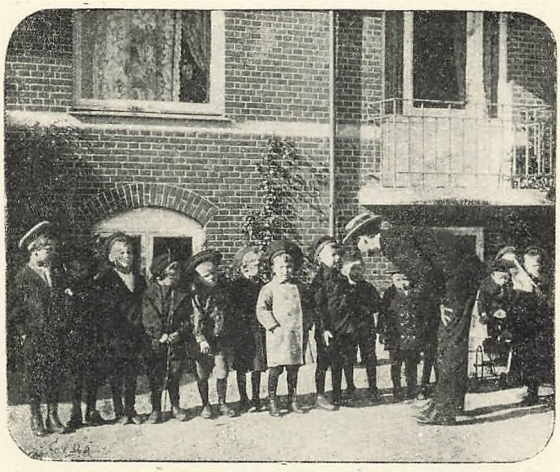

Scene fra Legepladsen.
En Discipel, grædefærdig af Utaalmodighed over Fotografens Tøven: »Hvorfor ta'r han os ikke? —«

Skolebetalingen.

Skolebetalingen er følgende:

Børnehaven, 6 Kr.

1. Fællesklasse 10 Kr., (for Børn, som have besøgt Børnehaven) — 8 Kr.

2. } — 10 -
3. }

4. — 12 -

Af Søskende, der samtidig besøge Skolen, betaler den ældste fuldt ud, den anden og tredje hver 2 Kr. under fuld Betaling, den fjerde gaar frit.

Til *Brændsel* og *Sløjdmateriel* betales 6 Kr. aarlig, 3 Kr. i Oktober, 3 Kr. i Februar, for Børnehavens Vedkommende 4 Kr. aarlig, 2 Kr. i Oktober, 2 Kr. i Februar.

I Tilfælde af Udmeldelse betales der for den Maaned, hvori Udmeldelsen sker, og for den følgende. Udmeldelse paa Tid f. Ex. for Sommeren modtages ikke.

I Skolepengene er iberegnet Betaling for *Dans*.

Kontingentet erlægges *forud* og opkræves pr. Bud den første i hver Maaned.

Kontingent for *Juli* og *August* opkræves under eet den 1ste Juli.

Besøgstid med Forevisning af Skolens Motions- og Anskuelsesmidler: hver Lørdag 1—3.

Indmeldelser modtages daglig.

Bestyreren træffes daglig 10—3, sikrest 12—2.

Den Nye Skoles eget Hus.

For at sikre Skolen et tidssvarende Lokale og for at fastholde den smukke, friske, af alle Børnelæger saa højt skattede Beliggenhed ud mod St. Jørgens Sø, har Bestyreren den 19de Decbr. 1898 købt afdøde Murmester *Wienbergs* store, herskabelige Villa (Vodrofsvej Nr. 50 B.) med et Areal af 3100 □ Alen.

Da Justitsminister *Rump*, som for Tiden bebor Villaen, har lejet den til Oktober Flyttedag, vil Skolens Flytning ikke finde Sted før til Efteraaret. Børnehaven vil eventuelt forblive i sit nuværende Lokale.

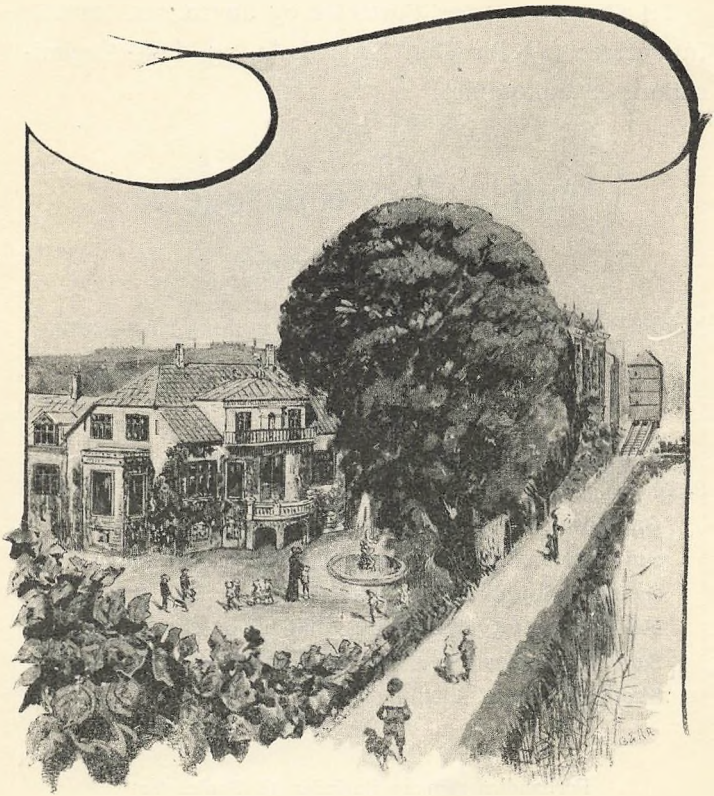

Den Nye Skoles eget Hus
ved St. Jørgens Dossering, Vodrofsvej 50 B.

Til Orientering for Forældre og andre, som maatte interessere sig for Den Nye Skole og dens Organisation, er udkommet:

Nutids Børneopdragelse og Skolegang.

Nogle Betragtninger af Skolens Konsulenter og Lærere.

INDHOLD.

Børnehaven frøbelsk eller ikke frøbelsk af Skoleinspektør *Sophus Bagger.*

Om Sprogundervisningens Nytte af *S. Prahl.*

Suivons la méthode maternelle af *Mme Adolphson.*

Dansens Betydning som Skolefag af Dr. phil. *F. L. Østrup.*

Musikkens Betydning for Skolebarnet af *Tekla Griebel.*

Den Nye Skoles Lærerinde-Uddannelse af *Hedevig Bagger.*

Skolens Maal af *Adolf Langsted.*

Forhandles gennem Bogladen til Fordel for
Den Nye Skoles Gratistfond.

H. Hagerups Boghandel.

Nutids-
Børneopdragelse
og Skolegang.

★

Orienterende Betragtninger af Skoleinspektør *Sophus Bagger*. — Dr. phil. *F. L. Østrup*. — Cand. *Samuel Prahl*. — Mme *Adolphson*. — Komponistinde Frk. *Tekla Griebel*. — Fru *Hedevig Bagger*. — Skolebestyrer *Adolf Langsted*.

★

Udgivne af **Adolf Langsted.**

★

KØBENHAVN
H. HAGERUPS BOGHANDEL
TRYKT HOS MARTIUS TRUELSEN
1899.

Skolens Maal.

Uddrag af en Tale holdt til Forældrene ved Examens-Afslutningen 1898.

Det være Maalet for al vor Stræben,
At Hjem bli'r Skole og Skolen Hjem.
De tvende Magter, det er de Skuldre,
Der bære Barnet i Verden frem.

Thi skal det lykkes: af Barnesjælen
At lokke Menneske-Spiren frem,
Da maa der spindes de tusind Traade
Fra Hjem til Skole, fra Skolen hjem.

I Pagt med Gud maa den Virken være,
Som bygger Broen for Barnets Fod,
Hvad nytter Dæmning, hvad nytter Dige?
Kun Gud kan bøje den stride Flod.

I Pagt med Gud maa den Virken være,
Som ruster Barnet til Livets Værk,
Hvad boder Vaaben og Verdensmaske
Mod Troens viede Pansersærk.

Thi naar det gælder den Grund at lægge
Der bærer over al Verdens Brist,
Da maa der knyttes en Forbundskæde
Imellem Magterne her og — hist.

Af Moderhjærtet kan *Skolen* lære
Den Moderbanghed, der staar paa Vagt,
Der lydhørt agter paa Barnets Hjærte,
At det maa banke med *det* i Takt.

Men se, af *Skolen* — som den *bør* være —
Kan *Hjemmet* lære et Alvorskrav:
At Barnet trænger et Fond af Ballast,
Om det skal færdes paa Verdens Hav.

Der var en Tid, da man stængte Skolen
Som Rovdyrburet med Dobbelt-Slaa,
Hvor meget bedre at vænne Barnet
Til frejdig Udsigt imod det Blaa!

Hvad er vel Hjulet, som driver Værket,
Allivets Værk paa den ganske Jord, —
Hvad er det andet end Driften, Lysten
Til Id og Gerning, *hvorpaa man tror?* —

Der var en Tid, da man hegned' Skolen,
Som Fangecellen med Gittermur,
Hvor meget bedre at lære Barnet
Lidt A B C i Guds fri Natur!

Den A B C, som Gud selv har skrevet
Med Lysets Griffel paa Blad og Straa,
Thi ikkun det, som er set og levet,
Kan Barnet lære og ret forstaa.

Der var en Tid, da man spærred' ude
Alt Liv, der lokked' bag Vindvets Glar,
Man stængte Dør og man blænded' Rude,
At Barnet ikke det Liv blev vår.

Hvor meget bedre at aabne Døren
For Sol og Sommer derudenfor,
Paa det at Barnet af al Naturen
Kan stave sig til et Fadervor.

Thi ak! hvad gavned' det vel den unge
At nyde Kundskabens søde Frugt,
Om derved Sjælen i Lon tog Skade
Og blev som stækket til Himmelflugt?

Velan da! Plads for *det ny* fra Sønden,
Der bryder ind som en Foraarsblæst.
Paa Barnets Selvsyn med Tro at bygge
Det baader Fremtidens Skole bedst.

Ja, Pris for hver en Aladdins-Lampe,
De nye Tider har fundet frem! —
Hvo tør vel vrage *det ny*, som bærer
En Aabenbaring af Liv i Gem?

Og Pris for *Kærligheds Magt*, som signer
Hvert Baand, hvert Samfund paa denne Jord,
Som gør, at Læreren *Barn* kan blive
Og Barnet synes en *Lærer* stor.

Saa være Maalet for al vor Stræben
At Hjem bli'r Skole og Skolen Hjem.
De tvende Magter — det er de Skuldre,
Der bære Barnet i Verden frem.

Adolf Langsted.

Børnehaven.

»Frøbelsk« eller ikke »frøbelsk«.

Navnet »Børnehave« hidrører fra Frederik Frøbel, født 1782, død 1852, der under Tysklands Genoprejsning efter Napoleonskrigene søgte at udforme og virkeliggøre de Opdragelsesidealer, som Pestalozzi havde fremstillet og med vekslende Held kæmpet for. Frøbel forsøgte sig paa flere Maader som Opdrager, men fandt dog først mod Slutningen af sit Liv sit egentlige Felt, da han i Blankenburg og Marienthal aabnede den første tyske Børnehave i Forbindelse med en Uddannelsesanstalt for unge Kvinder, der som Hjælpere i Børnehaven skulde forberede sig til Moderens eller Opdragerindens Gerning.

Fælles for Pestalozzi og Frøbel er Tanken om at begynde Opdragelsen forfra, i Ordets egentlige Forstand fra Vuggen af; men medens Pestalozzi ubetinget gjorde Hjemmet til Opdragelsens Midtpunkt, tænkte Frøbel sig Børnhaven som et Mellemled, der skulde forberede Moderen og Opdragerinden til deres Kald, være en Støtte for Hjemmet og i mange Tilfælde delvis erstatte dette.

Tanken om at samle Børn til Leg og Beskæftigelse er ældre end Frøbel: han havde selv haft Lej-

lighed til at besøge saakaldte »Kleinkinderschulen« for mere velstillede Folks Børn, og Asyler for fattige Børn havde man kendt fra det nittende Aarhundredes Begyndelse.

Men Frøbel, der i sin Bog »Menschenerziehung«, havde fremsat et Opdragelsessystem, hvorved han ligesom vilde fornye Menneskeslægten, har lagt særligt Eftertryk paa Barnets Trang til Virksomhed og Lysten til at fremstille noget (Darstellung) og har paa en ejendommelig Maade bragt Smaabørns Leg og øvrige Beskæftigelser i et System, der efter hans Mening skulde sikre en sammenhængende Udvikling uden Spring. Paavirket af sin Tids filosofiske Spekulation troede han, at han kunde angive en næsten fejlfri Anvisning til at udvikle Barnet i Harmoni og til Harmoni med Gud, Mennesket og Naturen.

I Virkeligheden findes der i hans System aandrig Spekulation forbunden med et dybtgaaende Kendskab til Barnenaturen, og hans Begejstring for Opdragergerningen, der bl. a. udtrykkes i det bekendte Motto: »kom, lad os leve for vore Børn«, virkede baade i hans levende Live og efter hans Død med en saadan Magt, at hans Navn maa regnes blandt de første i Opdragelsens Historie.

De, der have staaet Frøbel nær, vide at fortælle om den mægtige Indflydelse, han øvede paa sine Omgivelser, navnlig paa de Kvinder, der arbejdede sammen med ham. Han stod for dem som den vise Mester og Seer, der kunde gøre Fordring paa ubetinget Tillid og Lydighed. Det var ogsaa begavede Kvinder, som Baronesse v. Marenholtz-Buelow, Johanne Goldschmidt, Lina Morgenstern, der udbredte

Børnehavens Evangelium ikke blot til Tysklands forskellige Egne, men ogsaa til de fleste andre Lande i Europa, ja til Amerika og Indien. Paa mange Steder, særlig i Nordamerika og Belgien, har man sat Frøbels Ideer i Værk paa omfattende og storartet Maade.

Paa den anden Side maatte hans Tanker og deres Udførelse naturlig fremkalde Kritik hos dem, der havde et mere nøgternt Syn paa Opdragelsen, og denne Kritik har efter Haanden aabnet Øjnene for hans Systems Ensidigheder, idet den samtidig har eftervist, hvor meget vi skylde hans praktiske Kendskab til Barnenaturen.

Der har da i den Maade, paa hvilken man beskæftiger Smaabørn, udviklet sig forskellige Retninger. Foruden de egentlige Børnehaver, der dels ere Folkebørnehaver, dels Børnehaver for Børn af velstillede Forældre, findes der i Tyskland saakaldte »Kleinkinderschulen«, hvoraf nogle særlig slutte sig til den Retning, som blev begyndt af Præsten Oberlin (1740—1826): de franske écoles maternelles, de engelske infants schools, de fleste Asyler (Bewahranstalten, écoles gardiennes) have optaget mere eller mindre af hans System. Selve den tyske Børnehave har en mere ortodoks Retning (f. Eks. i Dresden) og en Retning, der stiller sig mere frit over for Frøbel (f. Eks. i Wien). I Berlin træffer man bl. a. et »Pestalozzi-Frøbelhaus«, hvor man paa ejendommelig Maade søger at sammensmelte Pestalozzis og Frøbels Idéer.

Ved Overførelsen af Børnehaven til dansk Grund er det rimeligt at tage Hensyn til den Udvikling, der er foregaaet siden Frøbels Tid og til Forskellen mellem dansk og tysk Folkekarakter og Opdragelsesmaade.

Børnene bør færdes saa frit som i det vel ordnede Hjem; de bør bevæge sig saa meget som muligt i fri Luft og der dyrke de sædvanlige Børnelege. Den ordnede Leg, der hos Frøbel spiller Hovedrollen, bør træde til som Afveksling og bør kun om Vinteren, og i det hele, naar Børnene maa holdes inde, indtage den første Plads. Der er fremdeles Grund til at benytte vore egne gode gamle Lege og vore egne eller vore Stammefrænders gode gamle Børnesange og bortkaste en Del af de frøbelske Lege og Sange, der tilsigte en (ofte unødvendig) Belæring. Lad Legen saa meget som muligt være Leg, det frie Spil af Barnets Kræfter, og intet andet.

Ved Beskæftigelserne er det rimeligt at følge den friere Retning, som efter Frøbels Død har gjort sig gældende, og som har optaget meget af, hvad der fra gammel Tid er blevet brugt til Sysselsættelse af Børn.

Lad dernæst Børnehavens Arbejde blive lagt saaledes til rette, at det paa naturlig Maade kan fortsættes i Skolen af en eller anden Art Sløjd, saaledes som man i nyere Tid har forsøgt det paa mange Steder!

Lad Børnehaven afløse den tidligere aandløse Opsynsskole eller Pogeskole, hvor smaa Børn sad paa Skamler hos en »Læremor« og bleve pinte med mekanisk Udenadslæren! Lad den være et »Børnenes Paradis«, hvor der under Leg og Munterhed gøres et alvorligt Arbejde med at udvikle Barnets Kræfter, de legemlige som de aandelige, paa en sund, naturlig og alsidig Maade!

Ethvert af de senere Lærefag i Skolen bør i Børnehaven forberedes ved bestemte Øvelser i syste-

matisk Orden. Sansen for Form og Farve udvikles ved Sandlege, Klodsbygning, Fletning, Syning m. m., Sansen for Tal ved ordnede Tælleøvelser med faa Genstande, Barnets Tanke og Tale vejledes gennem Anskuelsesundervisningen. En velordnet Børnehave er altsaa i vor Tid et naturligt Overgangsled mellem Hjemmet og en Skole, der vil undgaa at overanstrænge de smaa Børn og samtidig opdrage dem til at leve og forstaa vort sammensatte Kulturliv. En saadan Børnehave kan danne Grundlaget for en virkelig praktisk og nutidssvarende Undervisning, der vil hjælpe Barnet til noget af den Enhed, Fred og Harmoni, der var Frøbels Ideal, og som i høj Grad beror paa en jævn og ligelig Udvikling af Barnets Evner og Karakter.

Naar man med Ærefrygt for det bedste hos Frøbel: hans varme Kærlighed til Børnene og inderlige Forstaaelse af dem, arbejder efter Evne paa at uddybe *sin* Forstaaelse af Børnene og indrette Børnehaven i Overensstemmelse med denne og med de givne Forhold, vil man uden Tvivl handle i Frøbels Aand. Men der er en stor Forskel paa Frøbels Aandsretning og vor; for os staa Opdragelsens Idealer langt fjærnere end for ham; hvad han mente at kunne naa ved genial og dristig Spekulation, se vi som noget, der kun kan naas og fastslaas gennem mange Tiders ihærdig Iagttagelse af Børnene. Iagttagelsen af Børnenes Sjæleliv er i vor Tid anerkendt som en af Opdragelseslærens vigtigste Opgaver, og Børnehavens Ledere kunne give gode Bidrag til denne Opgaves Fremme.

Vil man kalde vor Tids Børnehave »frøbelsk«,

bør det være til Minde om en betydelig Mand, hvis Virken har sat Spor i Opdragelsens Historie. Men Navnet »frøbelsk« har ofte dækket over en mekanisk Udførelse af de let tilegnede Haandgreb i Metoden, og det har i sig noget fordringsfuldt, naar vi sammenligne vort beskedne Maal med den geniale Drømmers. Bedre end at skilte med hans Navn er det da at fortsætte hans Gerning, saa godt som vi formaa under de nuværende Forhold, hvor Lærerindeuddannelsen er kortvarig og i flere Henseender mangelfuld, og benytte det fordringsløse Navn »Børnehave« eller ogsaa »Dansk Børnehave«, naar man vil betegne de Ændringer, som Børnehavens Indretning naturlig kommer til at undergaa i Følge vor Tænkemaade og Opdragelsesvilkaar.

Sophus Bagger,
Skoleinspektør.

Om Sprogundervisningens Nytte

med særligt Hensyn til det franske Sprogs Betydning som Dannelsesmiddel.

Om Bord paa en Middelhavsdamper, for nogle Aar tilbage, paa en Rejse mellem Smyrna og Konstantinopel, traf jeg en græsk Købmand, hvis Skikkelse endnu staar tydelig for min Erindring. Det var en kraftig bygget ung Mand paa et Par og tyve Aar, med et fint, klogt Ansigt, og som iført Turban og Kaftan havde ikke saa lidt Lighed med en herhjemme kendt og skattet Aladdin-Fremstiller paa det kgl. Teater.

Jeg fik Lyst til at indlade mig i Samtale med min Rejsefælle og tiltalte ham paa Fransk, et Sprog, som jeg var temmelig sikker paa, at han ligesom alle græske Handelsfolk var fuldstændig Herre over. Jeg tog heller ikke fejl i min Formodning og mærkede snart, at om end ikke Frankrigs Litteratur syntes at vedrøre ham synderlig — Homer derimod kunde han paa sine Fingre — forstod Hr. Paulides (saaledes hed han) med Lethed at udtrykke sig i Sproget. Det viste sig ligeledes, at han talte og skrev Engelsk og Tysk,

om end ikke med fuldt saa forbløffende Færdighed som Fransk.

Han havde en stor metalbeslagen Koffert med sig, der stod paa Dækket. Da vi under vor Samtale blev uenige om et Udtryk, vilde Paulides se efter i et Lexikon, han gemte i Kofferten, og det viste sig da, at denne var helt stoppet med Ordbøger og Grammatikker: engelske, tyske, franske, græske, arabiske, persiske, russiske og tyrkiske! Jeg kunde ikke skjule min Forbavselse over i en Købmands Koffert at finde en saa litterær Bagage, men som jeg senere erfarede, var min Rejsefælle ingenlunde noget enestaaende Exempel paa det Højdepunkt af Fuldkommenhed, hvortil lingvistisk Færdighed ofte naar i Orienten. Det er nemlig absolut nødvendigt for den levantiske Købmand at kunne tale, skrive og forstaa Europas og Asiens Hovedsprog, og denne Nødvendighed er ham saa indlysende, at der i Skole og Hjem sættes al Kraft ind paa, at de Børn, der skulle gaa i kommerciel Retning, faa de fornødne omfattende Sprogkundskaber, uden hvilke det vilde vise sig umuligt for dem at komme i Vej.

Det er dog, som enhver indser, ikke blot Købmanden ved Middelhavets Kyster, for hvem det er fordelagtigt at kunne mere end sit Modersmaal. For alle Nationer — og ikke mindst for de *smaa* — har det stor Betydning ikke at være afsondret fra den øvrige Verden: det er kun ved Kendskab til hverandres Sprog, at Jordens forskellige Folkeslag formaa at træde i Forbindelse indbyrdes for derigennem at kunne arbejde i Fællesskab paa hele det menneskelige Samfunds moralske og intellektuelle Udvikling.

Selvfølgelig bør Tilegnelsen af Modersmaalet stedse træde i første Række; men der er dog intet til Hinder for, at Ungdommen allerede paa et tidligt Trin lærer andre Tungemaal at kende. Det er saa langt fra, at Modersmaalet herved hæmmes og tager Skade, at det tværtimod er en Kendsgerning, at Undervisning i fremmede Sprog blandt andre store Fortrin ogsaa besidder det at bidrage til en dybere og inderligere Forstaaelse af det Sprog, der er Ens eget.

Bortset fra de rent praktiske Fordele, der i enhver Livsstilling følge med at kunne mere end sit Modersmaal, virker Sprogtilegnelsen tillige aandsudviklende ved gennem Øret og Øjet at højne Sansen for det ejendommelig skønne, der præger andre Folkeslags Tanker og Følelser.

Navnlig for Handelstanden er det selvfølgelig af største Vigtighed at kunne tale og skrive Europas Hovedsprog, og Bevidstheden herom, der i de senere Aar synes at være vaagnet, lader da ogsaa haabe, at den paa dette Omraade endnu herskende Mangel, inden Forløbet af en altfor uoverskuelig Aarrække, i en følelig Grad vil blive afhjulpen.

Naar Talen er om, hvilket af de europæiske Hovedsprog, Fransk, Engelsk og Tysk, der fortjener Fortrinet, ere Meningerne delte. Det engelske Sprog foretrækkes af mange som det lettest tilegnelige og hyppigst anvendte i Handelsverdenen, medens andre ere af den Opfattelse, at det særlig er vort Nabosprog, det tyske, hvorpaa Vægten bør lægges i danske Skoler. Ser man imidlertid bort fra det udelukkende praktiske Hensyn og stiller sig paa et Standpunkt, der søger højere Maal, vil næppe nogen uhildet Dommer

tage i Betænkning at tilkende det franske Sprog Prisen.

I det formskønne, klangfulde franske Sprog findes ubetinget de Skatte, som det bedst lønner sig Umagen at søge. Intet Sprog i Verden ejer en Rigdom som det franske, hvis Fylde, Afrundethed og Ynde fryder vort Øre, og hvis faste, klare Form berettiger os til at tilkende det Hæderspladsen blandt alle Jordens Idiomer — end ikke fraregnet Latin og Græsk, der trods ubestridelig Skønhed med Rette mere og mere indskrænkes til kun at dyrkes af Filologer. Den franske Grammatik er klar og koncis i samme Grad som den latinske, og faa Nationer eje en Litteratur, Kunst og Historie, som taaler Sammenligning med Frankrigs.

Jeg mindes i denne Sammenhæng en Udtalelse af *Mme Thénard.* Hun skriver etsteds:

Dans un voyage que j'ai fait pour inspecter des écoles d'Algérie et de Tunisie, je parvenais à me faire écouter et aimer par ces petits Arabes sauvages et rétifs, en leur faisant des comparaisons, disant, par exemple, que la langue française était une belle fleur aux mille couleurs et que l'on ne pouvait sentir son parfum que si on la connaissait, et un enfant me répondit: »Oh! toi qui la connais, dis-moi si elle sent le baume, alors je l'apprendrai vite, j'aime tant cette odeur«. Je répondis: »Oui«. Et l'enfant travailla avec cette idée de *fleur* au bout de son idée.

Det danske Folk har da ogsaa gennem lange Tider følt sig instinktmæssig, sympatetisk draget til et Folk, hvis Stræbsomhed og Interesse for alt ophøjet i Natur og Kunst staar som et lysende Ex-

empel, og hvis Tapperhed og Mod ikke har kunnet værne det imod, ligesom vi, at blive sønderlemmet af en mægtigere Nabo, — og naar *Den Nye Skole* med særlig Kraft lægger Vægten paa sine Elevers Uddannelse i *Fransk*, er der da heller ingen Tvivl om, at en saadan Bestræbelse fortjener udelt Bifald og energisk Støtte fra alle Sider.

Samuel Prahl.

Suivons la Méthode maternelle!

Naar »den Nye Skole« blandt de store Verdenssprog har valgt det franske, som det, der har sin Plads nærmest Modersmaalet, og da lader det lyde ikke alene for Skolens første Klasser, men ogsaa for Børnehavens Smaafolk, turde nogle Linier til Belysning af dette Faktum maaske være paa rette Sted, særlig da Sprogundervisningen for Tiden er under livlig Debat efter det tarvelige Resultat, den ved sine forældede Systemer har givet i Praxis.

Spørgsmaalet vil saaledes først være dette: tør man lade Barnet beskæftige sig med et fremmed Sprog, saalænge det endnu ikke med Lethed kan lære sit eget? Vi ville hertil svare med et absolut Ja. At Barnet selv i en meget tidlig Alder begynder at tilegne sig et fremmed Sprog, vil aldrig kunne virke skadeligt paa en sund Hjerne, om det blot modtages ad samme naturlige Vej som den, ad hvilken Modersmaalet tilføres det. Let og ubevidst svæver Barnet hen over alle de lingvistiske Vanskeligheder ligefra det Øjeblik, det fanger Moderens første Ord. Tale, Leg og Billeder har her erstattet Bogens tørre Bogstaver! Billeder — hvor elskes de ikke af Barnet?

Giv det en Bog med Illustrationer, og det vil i samme Nu, Bogen aabnes, lade Øjet søge Billedet for gennem dette at faa Indholdet fortalt. Stavningen af Ordene tager Tid, mens Billedet straks taler til Barnets Fantasi, der her frit og ubundet kan udfolde sig. Og Leg — hvor lykkeligt udfylder den ikke Barnets Tid? Men man glemme ikke, at ogsaa den kan være instruktiv, og at den som saadan af det læselystne Barn foretrækkes langt fremfor den indholdsløse Leg, der kun fængsler i selve Minuttet. Hvorfor da ikke tilføre Barnet ny Lærdom gennem Legen? Hvorfor ikke lade det lege sig det fremmede Sprog til, naar Modersmaalet er tilegnet ad samme Vej?

Og hvor villig laaner Barnet ikke Øre til den nye Røst, der taler det fremmede Sprog? Desuden faar den Smaa jo kun sit gamle Pensum repeteret — de kære Dyr, Haven, Marken og Blomsterne, alt, hvad der omgiver Barnet og fængsler dets Interesse, bliver stillet det paany for Øje og genfortalt — kun gives der nye Navne. Og den Del af Legene, hvor Sangen følger med, den forøges med andre nye, hvis Charme ikke er ringere end de gamle kendte, og uden Anstrengelse lister de indsmigrende »Ronder« sig ind i Barnets Øre, indtil de nynnende lyder fra dets Læber for tilsidst ubevidst at glide over i Barnets faste Sangrepertoire.

Og endelig Talen — ja, hvad den angaar, da skaanes de Smaa for den Generthed og Ængstelse, der som Regel betager de Unge, hvis første Skridt i Skolen ere blevne ledede ind i Grammatikens snirklede Labyrinther og hvis sidste kun højst sparsomt har betraadt Taleomraadets praktiske Felter. Hos

disse, hvis Træning saaledes giver Haab om, efter endt Skoletid, at kunne indvinde en glimrende Sejr foran de kritiske Grammatikeres Dommertribune, bliver Resultatet kendelig ringere, naar de føres ud i det praktiske Liv, hvor Talen maa flyde rask fra Læben og Øret være trænet, om de ikke vil overdøves. Anderledes her, hvor de Smaa med frejdigt Mod bevæger sig paa det ganske vist snevre, men til Gengæld praktiske Felt, hvorfra Vejen fører videre ud mod større og mere vidtstrakte, alt eftersom Alderen og Lysten driver dem fremad.

Som Supplement til Spørgsmaalet om Barnets Overanstrengelse under Tilegnelsen af fremmed Sprog — tilført ad nævnte Veje — turde jeg tilføje, at Børn i kosmopolitiske Omgivelser med stor Lethed taler flere Sprog aldeles flydende. Og for ikke at fremhæve fremmede Nationers Børn, vil jeg nævne en i Sydeuropa bosiddende dansk Familie, hvis 2 Børn i en Alder af 7—9 Aar med lige Lethed taler Fransk, Engelsk, Ungarsk, Græsk som Dansk; kun Engelsk tilførtes dem ved deres Huslærer ad Bogstavets Vej.

Naar *Den Nye Skole* derfor nu hævder sin Anskuelse i nævnte Spørgsmaal, er det fordi den føler, at Stemningen for en Venden-Bøtte af Sprogundervisningen virkelig er til Stede blandt Publikum. Den søger derfor først ved indfødte Lærerinder at bibringe de Smaa den rette Udtale af Sproget. Dernæst ved udstrakt Brug af Billeder, franske Lege og Sange at lade Børnene bevæge sig i det Milieu, der passer til deres Alder, og først naar Modersmaalet fordrer sin Grammatik aabnet for Barnet følger den franske efter.

Mme H. Adolphson.

Dansens Betydning

som Lærefag i Skolen.

I.

Naar der spørges: skal dette eller hint Fag tages med paa Skolens Undervisningsplan? kan det tit være en meget vanskelig Sag at svare; man naar næppe nogensinde saa vidt, at man kan gøre et Udvalg af de mangfoldige Fag, der tilbyde sig, og saa godtgøre, at netop dette Udvalg er det bedst tænkelige. Der ligger jo nemlig en saa overordentlig stor Vægt paa, hvorledes der undervises i Fag, fremfor paa, hvilke Fag der undervises i; og det kunde derfor godt ske, naar man havde valgt visse Fag og forbigaaet andre, at det saa Dagen efter opdagedes, at der netop kunde undervises paa en saa udmærket opdragende Maade i et af de forbigaaede, hvorfor det skete Valg maatte ændres.

Tegning har saaledes længe været forbigaaet, men netop nu er man ved at opdage, at der kan undervises deri paa en meget frugtbringende Maade; og Dans er vist et Lærefag, som de fleste ville forbigaa til Fordel for formentlig vigtigere Lærefag, men dog er det meget vel tænkeligt, at der kunde undervises deri paa en saa fortrinlig Maade, at Faget blev et

godt Middel for det, som det til sidst kommer an paa: at opdrage Barnet henimod det normalmenneskelige.

Man har da ogsaa før set, at Dans har været brugt som et vigtigt Middel for Opdragelsen; de gamle Grækere, hvis høje Dannelse vi beundre, kunde ikke tænke sig en fuldt ud dannende Undervisning, som ikke endog i særdeles høj Grad benyttede sig af dette Middel.

II.

Paa hvilken Maade vil da Danseundervisning kunne virke opdragende?

Man har for længe siden indset, at man daarligt forbereder Børn for den voksne Alder ved, at man faar dem til at efterligne Voksne og kunstigt té sig som Voksne; Børn forbereder sig bedst for den voksne Alder ved helt og fuldt at være Børn, tænke Barnets Tanker, føle paa barnlig Vis og være optaget med Barnets Idrætter, ligesom man for øvrigt paa ethvert Stadium af Livet bedst forberedes for det følgende ved til Gavns at svare til det, hvorpaa man netop befinder sig, og gøre Fyldest der. Børn skal altsaa have Lov til at té sig som Børn, ja, den kloge Opdrager vil netop paa alle Maader begunstige dem deri.

Nu er det ejendommeligt for Børn, at de, endnu fremmede for Livets tunge Alvor og pinefulde Bekymringer, ere glade; og dersom nogen Sorg formørker deres Himmel, kan de saa mærkværdig hurtigt overvinde den. Børn ere glade, og det er, som det skal være; det er ikke uden viis Hensigt, at Vorherre har givet dem det lyse og lette Sind; det er nødvendigt,

hvis det, der er gemt i Anlæggene, skal udfoldes; som der maa være Foraarssol over de Knopper, hvori Sommerens Rigdom ligger gemt, hvis denne skal blive til Virkelighed, maa der være Glædessol over Barnesjælens rige Muligheder, hvis Virkeligheden senere skal indfri deres Løfter.

Ja, Børn ere glade; og Glæden skal have Udtryk; Børn skal lege, synge, danse; Glæden og dens Udtryk høre saa nøje sammen, at man kuer Glæden, hvis man hindrer den i Udtrykket, men befordrer den ved at lade den frit faa Udtryk. Lær Børn at lege, synge og danse, og du hjælper dem derved til ret at være Børn og befordrer den sunde Udvikling, bereder dem saaledes for den voksne Alder.

Naturligvis maa der vælges saadan Dans, som passer for Børn; det bliver Opdragerens Opgave at udfinde den mest tjenlige. Dans og Sang kan udmærket støtte hinanden; Dansen faar mere Indhold og Mening fra Sangen, og Sangen faar mere Form og Udtryk fra Dansen. I Særdeleshed for Børn, der ikke ere videre musikalske, kan saadan Sammenknytning af Dans og Sang være en stor Hjælp til at opfatte og lære en Melodi; i hvert Fald legemliggøres jo Takten paa en for dem anskuelig Maade i Dansen, ja, Børnene blive jo i Dansen selv medvirkende til med hele Legemet at udtrykke Takten, hvorved naturligvis Sansen for den udvikles.

III.

Fremdeles: Ved Gymnastikken tilstræbes der, at Legemet kan blive sundt, stærkt og smidigt, og indirekte, at det ogsaa kan blive en sund Sjæl, der bor

i det sunde Legeme. Som en Fuldstændiggørelse af Gymnastikken kommer nu Danseundervisningen til og tilstræber, at Legemets Holdning og Bevægelser ogsaa kan blive skønne. Gymnastikken maa være det tilgrundliggende; i første Linie gælder det om Sundhed, Styrke og Smidighed; kun paa det Grundlag kan der være Tale om Skønhed og Ynde. »Ynden blomstrer kun frem af den fuldendte Kraft«, tilraaber Göthe Skøjteløberen, der vil løbe med Ynde, førend han endnu kan løbe med Sikkerhed. Men er der først lagt den tilbørlige Vægt paa Sundheden, Styrken og Smidigheden, saa er det ikke af Vejen, at man dertil søger at lade ogsaa Skønhed og Ynde komme, at Arbejdet kan blive fuldstændigt, og intet skal mangle.

Man har grundigt drøftet det store Spørgsmaal: hvad vinder et Menneske ved at faa Sansen for og Forstaaelsen af det skønne udviklet? og den Afgørelse turde staa fast som en uimodsigelig Sandhed, at et Menneske, alt taget med i Betragtningen, vinder overordentlig meget derved; dets Liv beriges, højnes og forædles, og Mennesket faar fra det skønnes Verden langt snarere Tilskyndelser henimod det gode end henimod det onde. Altsaa skal en Opdrager vække Barnets Sans for og Forstaaelse af det skønne. Men saa kan han ikke forbigaa, at Barnet ogsaa selv med hele sin Person maa tage Afstand fra det stygge og efter fattig Lejlighed praktisere det skønne, saaledes med Hensyn til Properhed, Manerer, Holdning, Bevægelser o. s. v. Det vilde dog være urimeligt, om en Opdrager sagde: jo, jeg skal nok opdrage Barnet i det skønne, og han saa lærte det at behandle Klaver og Fløjte, Blyant og

Pensel, men sprang dets eget Legeme helt over. Legemet er dog mere end Billederne paa Væggen, endog om man selv har malet dem i sin Fritid. Inden for Opdragelsen i det skønne, med et fremmed Ord: den æstetiske Opdragelse, bør det sikkert indtage en vigtig Plads at faa Barnet til selv at være i Overensstemmelse med, hvad dets vakte Sans for det skønne kræver; overflødigt er det sikkert at tilføje, at Opdrageren maa være i Besiddelse af Takt, maa ikke lade de rette Forhold forrykkes, maa ikke lade det mindre væsentlige tillægges Vægt paa det mere væsentliges Bekostning.

IV.

Dansen har jo spillet en stor Rolle i Menneskelivet og gør det fremdeles; og det er ikke tilfældigt, at Glæde og ogsaa undertiden anden Sindets Grebethed søger sig et saadant Udtryk; der er gode Grunde derfor, som ligge dybt i Menneskets sjælelig-legemlige Natur. Naar derfor nogle i Betragtningen af de Farer, som Dans kan medføre, ganske og aldeles vil forbyde Ungdommen at danse, mangler Berettigelse dertil, og de kan ikke vente, at alle gode og brave Mennesker skal give dem Medhold i deres Magtsprog. Det rigtige vilde det derimod være, om de, hvem Opdragerkald paahviler, ville regne med den Drift til at danse, der jo er til Stede og tit er stærk hos Ungdommen, som med noget berettiget, det blot gælder om at lede ad de rette Veje, saa at Driften kunde blive taget i det skønnes og det godes Tjeneste.

Det er ikke noget skønt Syn, der møder os i de offentlige Danseboder, og der siges, at det heller ikke altid

er det smukkeste og reneste Væsen, der drives i de fine Balsale; hvor sjældent kan man være Vidne til en saadan Dans, at man maa sige: ja, se det er Dans, som Dans skal være, hvor skønt, hvor befriende, hvor forædlende, kommer alle I, Dansens Modstandere, ser og forstummer! Jeg mindes kun een eneste Gang, at have set en Dans (Menuet) blive danset saaledes.

Det var vel værd, om dygtige Opdragere vilde tage sig den Opgave for, at gøre Ungdommens Dans til en saadan; det var vel værd, om de vilde vise os, hvad de kunde gøre med Driften til at danse, hvilket Indhold de kunde lægge deri, og hvilken Frugt de kunde høste deraf.

F. L. Østrup,
Dr. phil.

Musikkens Betydning for Skolebarnet.

Skal Barnet lære at spille et Instrument? Mange Forældre ere i Tvivl overfor dette Spørgsmaal, og Besvarelsen falder da heller ikke altid heldig ud.

Ser man hen til de mange Børn, der aarevis blive plagede og *plage andre* med ildeklingende Begynderstykker, for senere, naar en Smule Færdighed er opnaaet, at gaa over til at spille Revuesange o. lign., da fristes man vistnok til at besvare ovenstaaende Spørgsmaal med et hjertelig ment: Nej, lad Barnet hellere lære noget nyttigt — eller i det mindste noget fornøjeligt. — Og dog vilde man sikkert begaa en stor Uret ved kun at lade Børn med afgjort betydeligt Talent lære at spille. Selv om et kunstnerisk Resultat aldrig kan naas, vil Eleven dog ved Flid, Lyst og Kærlighed til Tonerne lære at *forstaa* en hel Del god Musik og saaledes faa Øret aabnet for meget stort og skønt, som ellers vilde være en lukket Bog for ham.

Læreren derimod, i sin Egenskab af Lærer, maa i hvert Fald ikke være Dilettant, hvad han desværre kun altfor ofte er — ja, i saare mange Tilfælde er han — eller snarere hun — ikke engang det, men

simpelthen en uvidende Fusker. Hvis man ikke er i Besiddelse af saa megen Alvor, at man vil underkaste sig en kyndig og dygtig Vejleder, der virkelig fører En fremad, da bør man helst opgive Musikken — den Kunst, der maaske af alle er den vanskeligste og mindst tilgængelige. Man lærer ikke Musik halvt i Leg, som man lærer Gymnastik og Selskabsdanse. Nej, driver man Spøg med en saa fornem Kunst, hævner den sig og viser os kun Vrangsiden ɔ: den bliver triviel og kedelig som ingen anden misbrugt Kunst. Der er Mennesker, hvem man, musikalsk set, maatte ønske, at de blot erkendte denne ene Sandhed, at *ingen* Musik er at foretrække for daarlig Musik. Men man ønsker tillige, at de helt umusikalske havde opfattet saadanne af Musikkens Grundbegreber, som kunde faa en vis praktisk Betydning for dem, f. Eks. at en Skala er en Tonestige, bygget af syv Tonetrin, som Regnbuen bestaar af syv Farver; at en Akkord er en harmonisk Samklang af mindst tre Toner, at Dur har Karakter af noget lyst, aabent, Moll af noget nedstemt, sørgmodigt; hvad Naturtoner vil sige, Takt og Rytme osv. Og noget saadant *kan* læres paa en forholdsvis kort Tid, uden Fingerfærdighed. Jeg tænker her nærmest paa et Slags musikalsk Børnehave, muligvis optagen i Skolerne. Baade store og smaa Børn vilde kunne have Udbytte af at deltage i et saadant forberedende Musikkursus. Ved at lade Eleverne øve sig i Takt og Melodi, samtidig med at man fremsatte nogle vigtige Grundregler for dem paa en let, anskuelig Maade, vilde man vække musikalske Evner tillive, og paa den anden Side lægge en Dæmper paa det saa ofte utidigt dyrkede Klaverspil, der

fylder vore Huse. Thi de musikalsk begavede Elever ville efter endt Kursus antagelig trække sig tilbage fra Musikstudiet, dog berigede med visse musikalske Erfaringer, gavnlige for enhver, og med lidt mere Sans for Melodi og Rytme end forhen. Og det er indlysende, at en saadan »Børnehave« vilde faa stor Betydning for de musikalsk begavede Elever ved at danne Grundlag for en senere Undervisning.

Paa Initiativ af Hr. Adolf Langsted er der i *Den Nye Skole* allerede gjort et saadant Forsøg som Forberedelse til den *Musikskole*, som er oprettet samme Sted.

Undertegnede, der har ledet dette Kursus, har her haft Lejlighed til at gøre en Del Iagttagelser og har høstet Erfaringer med Hensyn til Børnenes musikalske Evner og Modtagelighed. De smaa Elever have forsøgt sig paa forskellige primitive Instrumenter. De lære at slaa Tromme og »Klokke« til forskellige Stykker, som spilles for dem paa Klaveret; de lære Skala og smaa Melodier paa et Træspil (Xylophon) samt at finde Oktaver og Toner paa Klaveret osv.

Medens nogle sikkert have faaet nok af Tonekunsten i dette lille Kursus, og vistnok foretrække at benytte deres Tid til at lære, hvad der ligger dem nærmere og vil blive dem gavnligere end Musikken, saa er der andre, der vise sig at være tvivlsomme i Retning af Evner og derfor helst maa opsætte Valget, og atter andre, der ere selvskrevne til at optages som Elever i Musikskolen, og som ved Lyst og Flid ville kunne arbejde sig frem til et smukt Resultat til Glæde for dem selv og andre.

Tekla Griebel.

Lærerindeuddannelse
i
Børnehavegerning.

Den Nye Skole« har optaget Lærerindeuddannelsen til Børnehavegerning paa sit Program, og det ses af den stærke Tilslutning, som ogsaa denne Del af vor Virksomhed har mødt, at vi herved have imødekommet et overmaade paatrængende Tidens Krav. Det forholder sig jo nemlig i Øjeblikket saaledes, at mange større Skoler bestræbe sig for at udvide deres Virksomhed med en Børnehave, men desværre ret ofte uden at denne ledes af en til Børnehavegerning uddannet Lærerinde, af den simple Aarsag, at meget faa saadanne ere disponible, idet de private Institutioner, som hidtil have søgt at udføre dette Arbejde, kun i meget ringe Grad have været i Stand til at tilfredsstille Efterspørgslen. Man har da hjulpet sig med en eller anden ung Pige, udgaaet fra en højere Pigeskoles øverste Klasse. Hun har lært sig et Par af de mest anvendte frøbelske Haandarbejder, som nu alle kende, og saa er hun bleven anset for kapabel til den ansvarsfuldeste og alvorligste af pædagogiske Gjerninger, som overhovedet findes: den at retlede og undervise *smaa* Børn, som i deres bløde Barnesind bevare baade gode og daarlige Indtryk for hele Livet. — Men Høsten er da ogsaa bleven som

Udsæden var. — Vi have set et ganske betydeligt Antal af disse Børnehaver opstaa og forsvinde igen lige saa hurtig som de kom, fordi de have manglet den indre Livskraft og det Kundskabens Brød, uden hvilket ingen Gerning trives.

Børnehavegerningen, der fra først af her hjemme nærmest blev betragtet som Tant og Legeværk, er nu omsider efter en Menneskealders ihærdige Bestræbelser, naaet frem til at blive taget alvorlig. Man har faaet Øjet op for, at den, taget saa alvorlig som den fortjener det, er det eneste rimelige Udgangspunkt for en moderne Skoles Grundlæggelse og Fremvækst, idet denne kommer til at staa i naturlig Sammenhæng med de Tanker, paa hvilken Børnehaven er anlagt. Hermed jævnføres følgende Sætning af »Den Nye Skoles« Program for 1897—98: »Børnehaven udgør et fast Led i Skolens Opdragelsesplan«.

Børnehaven er altsaa nu en Kendsgerning, der ikke lader sig afvise, idet en større blomstrende Skole er grundlagt paa den. Og vi kunne nu efter at have fastslaaet denne Kendsgernings Betydning som saadan, gaa over til at omtale Skolens Maal og Midler med Hensyn til Lærerindeuddannelsen til Børnehavegerning.

Det gaar her som saa ofte, at Maalet er stort og enkelt, men Midlerne til at naa dette Maal mangeartede og højst forskellige.

Den Uddannelse, vi tilsigte, er ikke blot anlagt for de unge Piger, som ønske at blive Lærerinder i en Børnehave, men kan være af Betydning for enhver ung Kvinde, hvis paarørende, lige efter, at hun som voksen er traadt ud i Verden, staa noget raadvilde lige over for Spørgsmaalet om, hvorledes

man skal støtte hendes videre Udvikling og give hende passende Sysselsættelse. Vi tro, at den tidligere meget almindelige Tilflugt »Landhusholdning i en Præstegaard« paa Grund af forskellige Tidsforhold maa lades ude af Betragtning, og at muligvis vor Lærerindeuddannelse med dens Maal og Midler kunde være at anbefale for saadanne unge Kvinder.

Maalet er da først og fremmest dette: at give dem det rette Syn paa Gerningen som en hellig og alvorlig Gerning, der maa udføres med daglig Opofrelse og frivillig Selvoptugtelse, og lære dem: dels at udvikle deres Personlighed, dels at bøje den ind under de Krav, som ere til Stede. Vi forlange meget. Men at vi ikke forlange *for* meget, se vi af den Begejstring og den Iver for Sagen, som det bestandig er lykkedes os at kalde til Live hos de unge Kvinder, som have været betroede til vor Vejledning. Gennem Arbejdet i Børnehaven har den enkelte udført et saadant Stykke Udviklingsarbejde hos sig selv, at det sikkert i høj Grad vil komme hende til gode, naar hun, ifølge Naturens Orden, om kortere eller længere Tid vil se sig selv i en Stilling, som medfører Ansvar. Vi ere derfor nærmest tilbøjelige til at betragte vort Kursus som en Forskole til Livet med Hensyn til de Pligter, Samfundet venter at se opfyldte af den ædle og omsigtsfulde Hustru og Moder, og forøvrigt som en Forberedelse til Livets Alvor og Ansvar. Vi forlange af vore unge, ofte forvænte Lærerindeelever Disciplin og stadigt Arbejde, men vi ere tillige rede til at yde Bidrag til den unge Piges Uddannelse ved de Færdigheder, vi indøve hende i, og de Kundskaber, vi tilføre hende. Med Papirfletning alene uddanner man

til visse ingen Børnehavelærerinde. Der maa mere til. Den unge Kvinde har Trang til Udvikling, Lyst til Kundskaber og er besjælet af Ønsket om at forstaa Livets Fænomener; og det er kun ved at tage denne Trang, denne Lyst og dette Ønske i Betragtning og ved at tilføre hende Kundskaber og Belæring, at vi kunne naa vort Maal.

Forudsat altsaa, at den unge Pige er i Besiddelse af, hvad man kalder almindelig god Skoledannelse, maa der arbejdes paa dette Grundlag. Foruden Fletningen maa hun lære mange andre frøbelske Arbejder at kende, saa at hun er i Stand til at bringe fornøden Afveksling ind i Børnenes Beskæftigelse. Hun maa lære Friluftslege for at kunne tumle med Børnene paa Legepladsen, og Stuelege for at kunne beskæftige dem inden Døre, naar Vejret er ugunstigt. Hendes Kendskab til det menneskelige Legeme maa suppleres med Underretning om, hvad der er særlig godt for Barnets Legeme. Man maa end videre give hende Underretning om Sjælens Evner, om Lovene for deres Virksomhed og det for Barnesjælen ejendommelige, om almindelig Sundhedspleje og om Skolehygiejne. Hun maa sættes ind i den moderne Forberedelsesundervisnings Metodik og have Vejledning til at benytte Metoderne. Der maa sørges for, at hun faar praktisk Øvelse, og at hun fremfor alt under Arbejdet lærer at frigøre sig for Luner og Unoder, dersom saadanne ere til Stede, at være ensartet og jævn i Adfærd, mangfoldig og frisk i Sindet, daglig at indøve Selvbeherskelsens vanskelige Kunst. — Alt i alt ikke saa lidt.

Hedevig Bagger.